

Tanulói kísérlet Ajánlott évfolyam: 7. Időtartam: 45'	Vizsgáld a vizet!	 KÉMIA VÍZ VIZSGÁLAT
---	--------------------------	---

Kötelező védőeszköz: 	Balesetvédelmi rendszabályok:
---	--

1. A víz: a hidrogén és oxigén vegyülete, kémiai neve **dihidrogén-monoxid**.

Képlete: H₂O

Modellje: **Olvadáspontja: 0 °C, forráspontja: 100 °C.** Víz sűrűsége +4 °C-on a legnagyobb: 1 g/cm³. Térfogata hűtés hatására nő. Kitűnő oldószer, az éléhez nélkülözhetetlen. Tűz oltására is használják. A „víz” szobahőmérsékleten folyékony, **szilárd** halmazállapotban: **jég**, légnemű halmazállapotban **gőznek** nevezzük. A Földi élet alapja. A Föld **71%-át víz** borítja, ennek **2,5%-a az édesvíz a többi sós víz**, melyek tengerekben, óceánokban helyezkednek el. Az **édesvíz 98%-a felszín alatti víz**, ezért nagyon fontos a felszín alatti vizek védelme. **Magyarországon az ivóvíz ellátásának 95%-a felszín alatti vízen alapszik. Az édesvíz alig 1%-a használható emberi fogyasztásra. Hazánkban az egy főre eső napi átlagos vízfelhasználás 150-200 l. A napi vízszükségletünk 3-4 liter is lehet!**

Tudod-e? Mikor leszel szomjas? Mi jellemző a jó ivóvízre?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Tanári bemutató kísérlet: A víz bontása elektromos árammal

Szükséges eszközök: Hoffman-féle vízbontó készülék, egyenáramú feszültség forrás, 250 ml-es főzőpohár, üvegbot, Bunsen - égő, gyufa, 2 db gyújtópálca, porcelántégely.	Szükséges anyagok: Kénsavval savanyított víz, (1mol/dm ³ koncentrációjú kénsav), tálcan víz.
---	--

A kísérlet leírása: A készüléket feltöltjük a csapokig a kénsavval savanyított vízzel buborékmentesen, majd a vízbe áramot vezetünk. A keletkező gázokat parázsló és égő gyújtópálca segítségével vizsgáljuk!

Tapasztalat: .....

.....

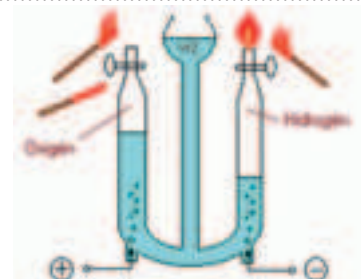
.....

Magyarázat: .....

.....

.....

.....

2. Tanulói kísérlet: A desztillált és csapvíz összetétele

Szükséges eszközök: 2 db kémcső, kémcsőfogó, borszeszégő, gyufa, 2 db 150 ml-es főzőpohár.	Szükséges anyagok: desztillált víz, csapvíz.
--	--

A kísérlet leírása: Öntsünk a kémcsövekbe 1-1cm magasságig desztillált illetve csapvizet. Óvatosan hevítsük a kémcsövek tartalmát, párologtassuk el a desztillált és a csapvizet!

Milyen lett a kémcső fala? Mi a különbség a desztillált víz és a csapvíz összetételében?

Tapasztalat: .....

Magyarázat:.....

3. Tanulói kísérlet: A víz, mint oldószer!

Szükséges eszközök: Kémcsőállvány, 4 db kémcső, kémcsőfogó, vegyszeres kanál, óraüveg, 150 ml-es főzőpohár.	Szükséges anyagok: réz-szulfát: $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$
---	---

Kísérlet leírása: A kémcsövekbe tegyetek az anyagokból borsószem nagyságú mennyiséget! Öntsetek az anyagokra 3 cm magas vízoszlopot! **Óvatosan rázzátok össze a kémcső tartalmát!**

Milyen színű oldatok keletkeztek? Mely anyagok nem oldódnak vízben? Tapogassátok meg a kémcső falát!

Tapasztalat:

.....

Magyarázat:

a) .....

b) .....

4. Tanári bemutató kísérlet: Tűzzel vizet!

Szükséges eszközök: Petri-csésze, fémcsipesz, borszeszégő, gyufa, papírzsebkendő.	Szükséges anyagok: 10 cm ³ víz, 10 cm ³ 96 tömeg %-os etil-alkohol, főzőpohárban víz
---	--

Kísérlet leírása: Elegyítsük a Petri-csészében a 10 cm³ vizet és 10 cm³ etil-alkoholt. Mártsuk bele a papírzsebkendőt, majd a felesleget nyomkodjuk ki. Fogjuk csipeszbe és tartsuk a borszeszégő égő lángjába, amíg meggyullad, majd vegyük ki a lángból! (ha nagyon ég, nyomjuk vízbe!)

Tapasztalat: .....

Magyarázat:.....

Tudod-e? Nem minden égés egyesülés!

.....